

NYHETSBREV

Biblioteksutveckling Östergötland

Nyhetsbrev 10 2025 // [Prenumerera här](#)

Hej!

Det är dags att börja räkna ner. Inte långt kvar till julledigt och inte långt kvar till ett nytt år, ett år som vi hoppas ska föra med sig just mycket nytt. Vi har samlat ihop en del av det som väntar efter årsskiftet i det här, årets sista nyhetsbrev från oss. Nyhetsbrevet avslutar vi med en text om meröppetsatsningen som Ödeshögs bibliotek gjort.

Vi vill också passa på att önska er en alldeles fantastisk jul och ett väldigt gott nytt år!

Trevlig läsning, Biblioteksutveckling Östergötland

**Vinnare i tävlingen Unga
Berättare**

2025 års vinnare är utsedda och prisutdelningen ägde rum den 6 december under TellUs bokmässan på Linköpings Stadsbibliotek.

[De fyra novellerna går att läsa eller lyssna på hos Götabiblioteken](#)

Mest utlånat på Götabiblioteken

Götabibliotekens låntagare har varit flitiga också under 2025 och nu syns det vilka titlar som varit mest populära. Kolla in hur det ser ut med det mest utlånade inom skönlitteratur, barnböcker, fackböcker, film och spel.

[Läs mer hos Götabiblioteken](#)

Webbinarium om censur, mod och motstånd – förbjudna böcker i en orolig värld

Om du missade detta webinarium så kan du nu ta del av det i efterhand. Det ger en global utblick med Svenska PEN, lär oss mer om Dawit Isaak-bibliotekets konkreta arbete kring yttrandefrihet och du får ett aktuellt reportage direkt från USA:s hårdnande bibliotekslandskap från Julie Miller, en av bibliotekarierna i filmen *The Librarians*.

[Se webinariet på YouTube](#)

Folk- och skolbibliotek i samma byggnad – så uppfylls skolsäkerhet

SKR har publicerat en webbsida med vägledning och exempel kring olika typer av skolbibliotek utifrån ökade krav på skolsäkerhet.

[Läs mer hos Sveriges Kommuner och Regioner](#)

Nationella minoriteter

Barnens judiska år

21 januari, 9.30 - 10.30, digitalt

Johanna Schreiber ger en digital föreläsning till personal på bibliotek, förskola och barnhälsovård för att inspirera utifrån sin bok *Barnens judiska år*. Den första svenska boken om judendomen och de judiska högtiderna ur ett barnperspektiv. Arrangeras av Region Värmland, Västmanland och Östergötland.

[Läs mer och anmäl dig i vårt kalendarium](#)

Förintelsens minnesdag

Den 27 januari 1945 befriades Auschwitz-Birkenau och därför uppmärksammas Förintelsens minnesdag detta datum. På många platser, inte minst bibliotek, anordnas program och utställningar för att uppmärksamma Förintelsen och för att samtidigt hedra de som mördades. Forum för levande historia har material för den som vill göra en utställning eller dela kunskap. På deras webb listas också de aktiviteter genomförs i hela landet, lägg gärna upp eller hitta evenemang där.

[Forum för levande historia](#)

Götabiblioteken har flera program i samband med minnesdagen. På Motala bibliotek föreläser Knut Kainz Rognerud om förintelseförnekare den **26 januari**, och den **29 januari** är det dags för Dick Harrison och Katarina Harrison Lindberghs föreläsning Förintelsen.

[Hitta alla program på Götabiblioteken](#)

1,7 miljoner i stöd till språk och mångfald

Kulturrådet har beslutat att 22 projekt får dela på drygt 1,7 miljoner kronor i årets omgång till litteratur som lyfter språk och mångfald. Här syns bland andra *Pippi* på meänkieli, *När vi var samer* på Umesamiska, jiddischpoeter och romska sagor.

[Läs mer hos Kulturrådet](#)

Barn och unga

Bokstart Östergötlands nätverk

13 januari, 9.00 - 15.00, Agora i Linköping

Kom och träffa andra som arbetar med de yngsta barnen.

[Läs mer om innehåll och förberedelse samt anmäl dig hos Biblioteksutveckling Östergötland](#)

Barn, bilderböcker och robotar

14 januari, 9.00 - 16.00, Goto10 i Linköping

Välkommen till en dag om digitalisering utifrån barnets perspektiv. Boksamtal utifrån boken *Chop Chop* av Linda Bondestam, föreläsning med Anett Sundqvist och workshop med Per Falk från Kvasar Makerspace.

[Läs mer och anmäl dig hos Biblioteksutveckling Östergötland](#)

Till eftermiddagens workshop är det först till kvarn som gäller.

MIK

Mediemedveten.se

Nu lanserar Mediemyndigheten utbildningen mediemedveten.se – en ny webbutbildning för dig som vill bli en mer medveten medieanvändare. Utbildningen ska även fungera som en utgångspunkt för samtal och diskussioner vid till exempel bibliotek, skolor, folkhögskolor, i kommunala verksamheter, i samhällsorienteringen etc.

[Läs mer och anmäl dig hos mediemedveten.se](#)

Webbinarium om MIK på bibliotek

21 januari, 8.30 - 10.00, digitalt

Ur programmet: Hur står det till med MIK på bibliotek? Presentation av en kartläggning av bibliotekschefers förståelse av MIK och den MIK-verksamhet som pågår på svenska folkbibliotek. Mediemyndigheten berättar om nya webbkursen mediemedveten.se. Ola Nilsson berättar om en ny kurs: 115 idéer för MIK på bibliotek.

[Läs mer hos Digiteket](#)

AI och läsfrämjande, MIK och demokrati

Tre träffar där du får fördjupa dig i AI ur olika synvinklar. Jonna Steinrud förläser och leder samtalen dessa kring tre olika ingångar till AI. Delta på ett eller flera tillfällen. Träffarna passar både dig som är nybörjare och dig som har erfarenhet av att arbeta med AI. Vi rekommenderar att du har testat något AI-verktyg inför tillfället.

23 januari - AI möter läsfrämjande

Hur kan AI bli en resurs i bibliotekens läsfrämjande arbete?

[Anmäl dig i vår kalender](#)

3 februari - MIK i AI-eran

I denna träff fördjupar vi oss i MIK ur ett biblioteks- och användarperspektiv: hur stödjer vi besökare att värdera AI-genererat innehåll? Vilka frågor bör man ställa till en text eller bild som inte har en tydlig avsändare?

[Anmäl dig i vår kalender](#)

25 februari - AI och demokrati

Biblioteken är en arena för demokratisamtal och fri åsiktsbildning – men hur förändras det när AI kan formulera argument, skapa debattinlägg och påverka narrativ?

[Anmäl dig i vår kalender](#)

MIKdag 2026 – Fakta dig!

1 april, 9.00 - 16.00, Cnema i Norrköping eller digitalt

En dag om medie- och informationskunnighet (MIK) - kunskap, källkritik och demokrati i en tid av desinformation och snabba sanningar. Tillsammans utforskar vi hur fakta, medier och lärande formar vårt samhälle – och hur vi kan stärka både unga och vuxna i att tänka kritiskt och agera klokt.

Dagen bjuder på inspirerande föreläsningar med bland andra Bodil Jönsson, Thomas Nygren, Mediemyndigheten, Prinsparets stiftelse och framtidsspanaren Nicklas Hermansson.

[Läs mer och anmäl dig hos Biblioteksutveckling Östergötland](#)

Digiteket - vi tipsar om spännande innehåll!

MTM och Digiteket om tillgänglig läsning

Nu finns en ny kurs på Digiteket som ger stöd i att kartlägga bibliotekets arbete med tillgänglig läsning för personer med funktionsnedsättning. Kursen hjälper folkbibliotek att synliggöra både arbetssätt och kompetenser i den läsfrämjande verksamheten.

[Läs artikel hos Digiteket](#)

Norskt bibliotek = Demokratihus

De två norska kommunerna Tønsberg och Færder har ett gemensamt bibliotek sedan nästan 100 år tillbaka. Idag har biblioteket en hel avdelning för demokrati och yttrandefrihet, och ett kalendarium där politiska samtal har en tydlig plats.

[Läs artikel hos Digiteket](#)

Att jobba med samhällets utsatta på bibliotek

Tips och råd från socionomen Jonna Kroon om hur man kan bemöta besökare på bibliotek, bland annat genom hänvisningslista, lågaffektivt bemötande och gula bänkar.

[Läs artikel hos Digiteket](#)

Skolbibliotek

Hur skriver man en skolbiblioteksplan?

Skolverket och KB berättar om sina stödmaterial för att arbeta fram skolbiblioteksplaner.

[Se webinariet hos KB](#)

Vägledning för skolbiblioteksplan

Skolverket har en vägledning för dig som på huvudmannanivå ska ta fram en skolbiblioteksplan. Du får konkreta råd om vad planen bör innehålla, baserat på skollagens bestämmelser. Vägledningen kan även hjälpa dig att inkludera skolans perspektiv i kommunens biblioteksplan.

[Läs mer hos Skolverket](#)

Banned Books, barnrätt och yttrandefrihet – rätten att läsa i fokus

11 februari, 9.00 - 16.00, Linköping

Hur står det egentligen till med barns rätt till läsning och yttrandefrihet i Sverige idag? Genom föreläsningar, samtal och gemensam reflektion möter vi barnrättsstrateg Monica Gustafsson-Wallin, Lovisa Reimers Olai (Svenska PEN), skolbibliotekarie Susanne Köhler, Jan Kärrö (Svenska PEN), och Magdalena Ivarsson, biblioteksutvecklare, som ur olika perspektiv belyser rätten att läsa, yttra sig och tänka fritt.

[Läs mer och anmäl dig hos Biblioteksutveckling Östergötland](#)

Bokfikor som skapar läslust – samarbete som fungerar

22 januari, 14.30 - 15.30, digitalt

Hur kan folk- och skolbibliotek tillsammans väcka läslust hos barn och unga? I Kävlinge kommun har man hittat ett sätt som både är enkelt och hållbart: bokfikor!

[Läs mer och anmäl dig i vår kalender](#)

Notiser

Kreativt skrivande

23 februari och 23 mars. 13.00 - 16.00, Elite Stora hotellet Linköping

Folkbiblioteken är en av de arenor som skrivintresserade människor kan använda. Men hur kan biblioteken jobba med skrivande för olika åldrar? Vad behöver man kunna för att starta en skrivarcirkel?

Vi lär oss tillsammans genom att pröva olika lekfulla skrivövningar och läsa om hur andra har gjort. Hur förbereder man sig och hur kommer man igång?

[Läs mer i vårt kalendarium](#)

Nytt datum - Webinarium om Tillgänglighetsronden

20 februari, 08.30-09.30, digitalt

Ett sätt att arbeta systematiskt för att alla ska ha möjlighet att ta del av bibliotekets utbud och tjänster, oavsett funktionsförmåga är att göra en tillgänglighetsrond. Här presenteras lathunden

Tillgänglighetsronden, som har tagits fram av biblioteksutvecklare i Västra Götaland, Västernorrland, Halland och Östergötland, och hur den är tänkt att användas. Funktionsrätt Jönköping ger också sin syn på användningsområden och nyttan av rondens.

[Läs mer och anmäl dig hos Västra Götalandsregionen](#)

Webbinarium inför läsfrämjande bidrag

Den **14 januari** har Kulturrådet ett webinarium om bidraget Mer läsning, för att främja litteratur och läsning. Här presenteras tendenserna i tidigare beviljade bidrag och vad som kan vara bra att tänka på inför kommande omgång under hösten 2026.

[Mer info och anmälan finns hos Kulturrådet](#)

Ny söktjänst för digitalt material

Kungliga biblioteket presenterar en ny söktjänst för allt bild- och textmaterial som finns digitiserat på KB. Här finns bland annat handskrifter, kartor, vykort och porträtt. Det mesta är helt fritt att ladda ned och använda.

[Läs mer och utforska tjänsten hos KB](#)

//Nyfiken på//

Meröppetsatsning på Ödeshögs bibliotek

Text: Andrea Andersson, 1:e bibliotekarie, Ödeshögs bibliotek

Under september utökade Ödeshögs bibliotek sina öppettider. Torsdagar i september hade biblioteket öppet till klockan 18, biblioteket stänger vanligtvis klockan 17. Med den utökade timmen ville vi att de som inte har Meröppet skulle få chansen att skaffa det.

Planen var att ge pendlare och yrkesverksamma en möjlighet att möta bibliotekspersonalen och därmed få introduktion och behörighet till Meröppet. Pendlare och yrkesverksamma är en målgrupp som har det svårt att besöka bibliotekets bemannade öppettider då vi inte har öppet på helger eller kvällar.

Vi lade mycket energi på marknadsföring och att dela ut flyers med informationen om de utökade öppettiderna och det bakomliggande syftet. Personalen i informationsdisken hade som rutin att informera låntagare som skaffar lånekort om vad Meröppet är och hur det fungerar.

Flera av de nya meröppetlåntagarna visste inte att vi hade Meröppet eller ens vad Meröppet var. Därför uppskattades det stort av låntagarna att få informationen och möjligheten att skaffa behörigheten. Personalen hade en liten tävling där vi gissat på hur många vi tror skaffar Meröppet under satsningen. Den som satsade lägst trodde 7 medan den som satsade högst trodde 50. Kampanjen upplevde med andra ord våra förväntningar.

Under satsningen som varade en månad fick vi 40 st nya Meröppetlåntagare. Vi är mycket nöjda med resultatet.

Alla evenemang som Biblioteksutveckling Östergötland arrangerar hittar du på vår webb under [Kalender](#).

KONTAKT

Biblioteksutveckling Östergötland
Region Östergötland
581 91 Linköping

biblioteksutveckling@regionostergotland.se
www.regionbibliotekostergotland.se

